

เทศน์ก่อนเวียนเทียน วันมาฆบูชา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากคต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันมาฆบูชา วันนี้จะเวียนเทียนนะ เทศน์ก่อน เทศน์นิดหนึ่ง แล้วเดี่ยวให้เด็ก ๆ กลับ
วันนี้วันมาฆบูชาเป็นวันสำคัญทางพุทธศาสนา เราต้องมาเวียนเทียนไง เรามาเวียนเทียนกันเพราะ
เราเป็นชาวพุทธ พุทธศาสนาสอนเรื่องการเกิดและการตาย และก็หลังเกิดและหลังตายไปไหน
ศาสนาพุทธประเสริฐมาก สอนถึงบอกถึงว่าเราเกิดเราตายนี้มาจากไหน แล้วเราเกิดมาแล้ว เราจะ
สร้างคุณงามความดีอย่างไรต่อไป ถึงต้องมาเวียนเทียนไง

เราเวียนเทียนนี้เป็นอามิสบูชา พระพุทธเจ้าบอกกับพระอานนท์ไว้ตอนที่วันวิสาขะ บอก
ว่า “ให้บอกบริษัท ๔ ให้ปฏิบัติบูชา ดีกว่าการอามิสบูชา” นี้เราบูชา เราเวียนเทียนนี้เป็นอามิสบูชา
เราเวียนเทียนด้วยดอกไม้ธูปเทียนนี้เป็นอามิส เห็นไหม เป็นอามิสบูชาก็ได้ทำ เพราะต้องทำอามิส
บูชาเพื่อเป็นชาวพุทธ เพื่อสร้างบุญกุศลไง นี่สอนเรื่องการเกิดและการตายเพราะเหตุนี้ไง

เกิดและตายนี้บุญกุศลพาเกิด ถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ ถ้าไม่มีบุญกุศลจะได้เกิดเป็นอะไร? เป็น
สัตว์เดรัจฉาน เป็นเปรต เป็นผี เป็นอะไรนี่ จิตวิญญูณนี้ตายเกิดมหาศาลมากเลย เวียนตายเวียน
เกิดอยู่อย่างนั้น นี่เพราะบุญกุศล มีบุญมีกุศล มีศีล ๕ พร้อม ถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ แล้วเกิดเป็น
มนุษย์นี้บุญกุศลก็ยังต่างกัน ยังขอยออกไปว่ามีบางคนเกิดมามีความสุขความเจริญพอสมควร บาง
คนทุกข์ยากลำบากไป แม้แต่คนในคนคนเดียวก็มีสูงมีต่ำ มันไม่แน่นอน

มันไม่แน่นอนเพราะกรรม กรรมการกระทำต่าง ๆ ไป ถึงบุญกุศลนี้มันเป็นบุญกุศลเสริม
กรรม บุญกุศลเป็นที่พึ่ง เป็นที่พึ่งเป็นที่เกาะเหนี่ยวของชาวพุทธเรา แต่ชาวพุทธเราไม่เข้าใจและ
ไม่มีเวลาไง เราไม่ค่อยมีเวลากัน เราไปคิดห่วงแต่อาชีพการงานกัน ถึงเวลาวันสำคัญก็ต้องมานี่

เป็นชาวพุทธถึงแสดงออกถึงการเป็นชาวพุทธ เป็นการแสดงออกถึงการเอาบุญกุศลเข้าไปในหัวใจ

การเวียนเทียนนี้เคารพ เราเวียนเทียนเพื่ออะไร? เราเจาะจงไปถึงใคร? เราเจาะจงไปถึงพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ นี่เป็นบุคคลที่ควรบูชา เราบูชาเป็นบุคคลที่ควรบูชาไหม มงคลสูตร มงคล ๓๘ ประการบอกว่า “เป็นมงคลอย่างยิ่ง เราบูชาบุคคลที่ควรบูชา” แล้วเป็นบุคคลที่ประเสริฐด้วยนะ บุคคลประเสริฐเพราะเป็นผู้ที่สิ้นกิเลส ไม่มีกิเลสในหัวใจเลย แล้วเราบูชาถึงพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ มันถึงเป็นเจตนาที่ว่าบูชาส่วนนี้บูชาแล้วเรายังได้บูชาใจดวงที่ว่าประเสริฐนั้น แล้วเรายังได้บุญกุศลเข้ามาถึงใจ

ดูอย่างนักกีฬา เวลานักกีฬาเขาซ้อมกีฬากัน ถ้านักกีฬาคนไหนขาดซ้อม นักกีฬาคนไหนไม่มีกำลังขึ้นไปแข่งกีฬาต้องแพ้หมดเลย หัวใจก็เหมือนกัน การประพฤติปฏิบัติ การสร้างบุญกุศลนี้มันเสริมให้ใจนี้เข้มแข็งขึ้นมาใจ เราจะเข้มแข็งใจเราจะอ่อนแอก็เพราะบุญกุศลนี้ เพราะบุญกุศลมันไม่มี ความเข้มแข็งความคิดของเราว่าเราเข้มแข็ง ความเข้มแข็งของอย่างนั้นเวลาคนเขาทำ ความผิดกัน เขาเวลาโมโหโกรธาใครเขาก็มาคนนี้ใจถึงกว่า ใจถึงอย่างนั้นเป็นใจถึงของกิเลสใจถึงใจถึงให้ถึง เสร็จสุดท้ายแล้วเขาไปไหน? เขาก็ไปอยู่ในคุกในตารางกัน

ผู้ที่ข่มใจของตัวเองได้นี้สติประเสริฐ ข่มใจของตัวเองเอาใจของตัวเองไว้ในอำนาจของตัวเอง นี่สติต่างหากที่ว่าเป็นผู้ที่ว่ามีกำลัง กำลังอย่างนี้ต่างหาก มันจะเกิดจากบุญกุศล จากความเห็นถูกต้องของเราภายใน เห็นไหม ชีวิตนี้คืออะไร? นี่การเกิดและการตาย แล้วตายเกิดแล้วชีวิตนี้คืออะไร? ลองถามตัวเองว่าชีวิตนี้คืออะไร?

พระสารีบุตรบอก “ชีวิตนี้คือไออุ่น” ชีวิตนี้คือพลังงานใจ เหมือนกับแสงตะเกียงที่เราจุดขึ้นมา เห็นไหม พลังงานนั้นถ้ามันดับ ชีวิตนี้ก็เหมือนกัน ชีวิตนี้คือไออุ่น คือตัวพลังงานของจิต จิตที่เป็นพลังอยู่ในตัวของเรานี้เป็นพลังงานอันหนึ่ง พลังงานอันนี้อยู่ด้วย สืบต่อด้วยอายุ ด้วยวันเวลา นี่ชีวิตนี้มีเท่านี้เท่านั้นเอง

ถ้าเราสร้างเราเติมบุญกุศลเข้าไป เหมือนกับเติมน้ำมัน เติมอะไรให้กับชีวิตของเรา เห็นไหม บุญกุศลถึงเข้าถึงใจใจ ใจของเราเติมพลังงานเข้าไป ใจเข้มแข็งขึ้นมา ใจเข้มแข็งด้วยบุญกุศล ขึ้นมามันเข้าใจนะ ถ้าใจมีพลังมากขึ้นไป ๆ ทำไมคนทำบุญเขาตั้งใจทำงานคนนั้น คนที่อ่อนแอกว่า เห็นคนที่ว่าใจเขาเบิกบานกว่าเขาทำ “มันทำไมทำอย่างนั้น? ทำไมทำอย่างนั้น?” เพราะว่าความอ่อนแอกับความเข้มแข็งของใจนั้นต่างกัน บุญกุศลมันต่างกัน

นักกีฬาเวลาต่อสู้กันนะ ใจมันคนละเบอร์ใจ นักกีฬาคนละรุ่นแล้วเอาไปแข่งกันนะ มันแพ้ตลอด ผู้ที่อ่อนกว่าแพ้ตลอด ความคิดเห็นนั้นก็แพ้ตลอดขึ้นมา นี่บุญกุศลเสริมตรงนี้ขึ้นมา ไออุ่นจากที่ว่าเราสะสมขึ้นมา พลังงานตัวนี้ใจ ดอกไม้มาวัดมาเองไม่ได้ ดอกไม้นี้ต้องให้คนพามา คนถ้าเจ็บไข้ได้ป่วยคนนั้นไม่คิดอยากจะทำก็มาไม่ได้ คนที่อยากจะทำวัดอยากจะทำเวียนเทียนต้องให้ความคิดนั้นพามา

ใจถึงเป็นใหญ่ใจ ใจศรัทธาใจถึงได้พาให้ร่างกายนี้มาถึงวัดได้ใจ แล้วเวลาทำบุญกุศลทุกอย่างมันก็ลงไปที่ใจใจ เวลาใจเกิดตายนี้ การเกิดและการตายศาสนาพุทธสอนอย่างนี้นะ สอนถึงการเกิดและการตาย แล้วให้เกิดดีขึ้นไปเรื่อย ๆ หัวใจเราพัฒนาขึ้นไปเรื่อย ๆ แล้วมีชีวิตอยู่ก็มีความสุขใจ ทั้งที่มีชีวิตอยู่ก็มีความสุข หากความสุขนั้นใส่ใจของเรามาให้ได้ หากความสุขใส่มา ใส่มาเข้าที่ใจ แล้วความสุขหาที่ไหน?

ยศถาบรรดาศักดิ์ไม่ใช่ความสุข ข้าวของเงินทองไม่ใช่ความสุข ข้าวของเงินทองเขาเป็นวัตถุอยู่ขึ้นเดียว เขาอยู่ของเขาโดยธรรมชาติของเขา หัวใจเราต่างหากเข้าไปเกาะเกี่ยวเขา แล้วไปยึดว่าเป็นความสุข หัวใจของเราเข้าไปเกาะเกี่ยว บุญกุศลต่างหากเป็นความสุข บุญกุศลต่างหากทำให้เกิดดีขึ้น พัฒนาดีขึ้น การเกิดมันบาลานซ์กันระหว่างพ่อกับแม่ แล้วก็จิตวิญญาณที่จะมาปฏิสนธิในครรภ์อันนั้นต้องมีบุญกุศล

พ่อแม่ที่ว่าเจริญ ครอบครัวคบดีใหญ่ ๆ ลูกเขาไม่ค่อยมีเพราะจิตที่ว่าบุญกุศลมันจะมिन้อย แต่ไอ้ขี้ทุุกขี้ยากนี่มีมากมายเลย ทำไมมันเป็นอย่างนั้นนะ เพราะใจดวงนี้ใจ ใจที่จะมาเกิดนี้

พลังงานบุญตัวนี้มันไม่ได้ระดับของเขา ตัวที่พามาเกิดนั้นถึงเกิดทุกข์ ๆ ยาก ๆ แล้วสะสมตัวนี้เข้าไป ๆ มันถึงเป็นบุญพาเกิด ไม่ใช่ข้าวของเงินทองพาเกิด

โตทยพราหมณ์เป็นเศรษฐีมหาเศรษฐี แล้วเป็นคนที่ยี่เหี้ยมมาก ไม่เคยทำบุญกับพระพุทธเจ้าเลย เงินทองนี้มหาศาลเลยนะ แต่พระพุทธเจ้าบิณฑบาตไม่เคยบิณฑบาตเลย จนตายไป แล้วไปเกิดเป็นสุนัข อันนี้อยู่ในพระไตรปิฎก พระพุทธเจ้าไปบิณฑบาตกับบ้านนั้นอีก แม้แต่เกิดเป็นสุนัขก็ยังมาห่านะ มาหาพระพุทธเจ้า หวงใจ พระพุทธเจ้าบอก “โตทยพราหมณ์ เธอเป็นมนุษย์เธอก็ตระหนี่ เธอตายไปเกิดเป็นสุนัขก็ยังไม่ตระหนี่”

พระพุทธเจ้าพูดอย่างนั้นเขาไม่เชื่อ เขาโกรธเขาไปฟ้องบอกลูกชายเขา ลูกชายเขาโกรธมาก ไปบอกพระพุทธเจ้าว่าพระพุทธเจ้าพูดว่าหมานี้เป็นพ่อ พอเขาไปต่อว่าพระพุทธเจ้าอย่างนั้น พระพุทธเจ้าบอกอย่างนั้นให้พิสูจน์กัน พระพุทธเจ้าอยากจะได้ลูกชายคนไหนดีนี้ไง เพราะเขามีวาสนาอยู่ ก็บอกว่าให้เขากลับไปที่บ้าน สุนัขตัวนี้เขาเพิ่งเกิดชาตินั้นแล้วเขาเพิ่งตายไป ความคิดถึงนี้มันยังผูกพันอยู่ ให้กลับไปเรียกพ่อ เรียกว่าพ่อเลยนะ แล้วก็ให้เอาอาหารเลี้ยงให้ดี แล้วก็ถามว่าสมบัติที่ซ่อนไว้ที่ไหน ไปทำอย่างดีเลย ไปเลี้ยงอย่างดีทำอย่างดี หมามันมันสลดสังเวชใจ พอถามพ่อว่าอยู่ที่ไหน ขอสมบัติ ขอลูกเกิด เขาพาไป สุนัขตัวนั้นพาไป ไปตะคุ้ยดินที่ไหนขุดลงไปเจอแต่ไหทองคำ ไหทองคำ

นี่ฟังแล้วมันสลดสังเวชใจใหม่ เราเข้าใจกันว่าสมบัติเงินทองนี้มันจะเป็นที่พึ่ง สมบัติเงินทองเป็นของเขา ถ้าคนใช้เป็นประโยชน์มันจะเป็นประโยชน์กับคนใช้นั้น ถ้าคนใช้ไม่เป็นประโยชน์เราเก็บไว้เราก็เป็นกังวล ความตระหนี่ถี่เหนียว ความผูกพัน ความยึดมั่นในหัวใจเลสตัวนั้นนะ มันเกาะเกี่ยว มันเกาะเกี่ยวจนทำให้จิตวิญญาณดวงนั้นต้องมาเกิดเป็นสุนัขเฝ้าสมบัตินั้น

นี้อยู่ในพระไตรปิฎก พระพุทธเจ้าพูดไว้ในพระไตรปิฎก แล้วเราคิดของเราย้อนกลับมาว่า มันน่าสลดสังเวชใจใหม่ แล้วเราจะมีไมมีมันมันเป็นสิ่งที่เราแสวงหาไป มันเป็นปัจจัย ๔ ที่เราจะต้องเป็นเครื่องอยู่อาศัย อันนั้นเป็นการแสวงหาของเราเป็นปกติ

แต่การเราไปยึดมั่นถือมั่น เราไปติดตรงนั้นว่าสิ่งนั้นเป็นที่พึ่ง มันไม่ใช่ที่พึ่งที่จะเห็นว่ามันไม่ใช่ที่พึ่ง ที่พึ่งของเราคือนี้การจะเวียนเทียนต่อไปข้างหน้ามันจะเป็นที่พึ่งของเราได้ แต่เพราะเราทำไม่จริงไม่จังกั้น เราทำสักแต่ว่า เราไม่มีเจตนาให้เปิดกว้าง เจตนาเราเปิดให้กว้าง ประตูบ้านของเราเปิดกว้างเท่าไหนระอาภาสจะเข้าได้มากเลย

นี่ก็เหมือนกัน เราเจตนาถึงพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์นั้นสิ เจตนาแล้วตั้งใจจริง ๆ ตั้งใจเห็นไหม ดวงไฟที่มันริบหรี่ ๆ นี่มันได้พลังอันนี้เข้าไป มันจะสว่างขึ้นมาในหัวใจดวงนั้นใจ ดวงนั้นได้มีบุญมากไป ความเจตนา ความตั้งใจ เจตนาเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ถ้าเจตนาทำคุณงามความดีเราจะทำคุณงามความดีได้ ถ้าเราไม่มีเจตนา นิดนึ่งก็ทำไม่ได้ ถ้าเราเห็นถูกเห็นชอบใจนี้ งานที่เราชอบใจอะไรก็แล้วแต่มันทำได้ทั้งนั้น

อันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราเจตนาถูกต้อง เราทำให้ถูกต้องของเรา มันจะย้อนกลับเข้ามาที่นั่นถึงว่าเป็นบุญกุศล ถึงจะเป็นอามิสบูชาด้วยดอกไม้ธูปเทียน แล้วเวียนเทียนไป ๓ รอบ รอบที่ ๑ ให้นึกพุทโธ พุทโธ รอบที่ ๒ ให้นึกธัมโม ธัมโม รอบที่ ๓ ให้นึกสังโฆ เห็นไหม แก้วสารพัดนึก พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ นี่เป็นที่พึ่งของเรา

บูชาคนที่ควรบูชาเป็นมงคลอย่างยิ่ง การได้พบสมณะนี่ก็เป็นมงคลอย่างยิ่ง พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เห็นไหม มันอยู่ในมงคลที่เราจะแสวงหาอันนั้นนะ ถ้าเราทำเป็นมงคล มงคลกับชีวิตของเรา ชีวิตของเราเป็นบุญกุศลขึ้นมา มันจะเป็นบุญกุศลของเรา ฉะนั้น ตั้งใจทำของเรา ตั้งใจทำให้ดี ตั้งใจทำแล้วมันจะเป็นบุญกุศลกับชีวิตนะ ศาสนาพุทธสอนอย่างนั้น

เราเป็นชาวพุทธเราต้องเป็นคนฉลาด พุทธะคือผู้รู้ ผู้ตื่น แล้วรู้ในอะไร รู้ฉลาดในการดำรงชีวิต รู้ฉลาดในการหาที่พึ่ง รู้ฉลาดในการหาให้ใจนี้มีสิ่งที่เกาะเกี่ยวไปไป บุญกุศลพาใจให้ไปเกิดอีก ๆ ตายแล้วไม่มีสูญ ตายแล้วต้องเกิดหมด เกิดแล้วก็ต้องตายหมด นั่งอยู่ที่นี่ต้องตายทุกคน แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดายังต้องปรินิพพานไป แต่ปรินิพพานไปเฉพาะร่างกายนั้น จิตใจดวงนั้นตั้งแต่วันสำเร็จกิเลสตายแล้ว จะไม่มีวันตายอีกเลย

แต่เรายังต้องตายต้องเกิดต่อไป เราถึงต้องอาศัยบุญกุศลต่อไป เราถึงว่าเกิดเป็นชาวพุทธ แล้วพบพระพุทธศาสนานี้ประเสริฐมากเลย แล้วใครจะสามารถเอาศาสนานี้เป็นที่พึ่ง เอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้เป็นสมบัติกลางเข้าไปในหัวใจ ใครเอาเข้าได้มากที่สุด

สมบัติเวลาอยากได้ อยากได้แต่ของดี ๆ อยากได้ของมาก ๆ ของที่เป็นนามธรรมที่สามารถพิสูจน์ได้ จับต้องได้ด้วยใจ ถ้าใจมันพิสูจน์ได้ ทำความสงบเข้ามาได้จะเห็นผลจากใจดวงนั้น เป็นปัจจัยตั้งรู้จำเพาะตนแล้วจะซึ่งในศาสนามาก ไม่ต้องบอกไม่ต้องสอน เวลาถึงธรรมแล้วไม่เชื่อฟังพระพุทธเจ้าเพราะอะไร? เพราะความเห็นรู้จักใจของตัวเอง รู้เหมือนกัน ความรู้เหมือนกันถึงว่าไม่จำเพาะเจาะจงผู้ใด

ในหัวใจทุกหัวใจที่มีดวงใจที่ยังหายใจอยู่นี้ทำได้หมด เว้นไว้แต่ตายไปแล้ว พอตายไปแล้วนี่ไปเกิดใหม่ที่สถานะความเกิดใหม่ได้ภพใหม่ มันไม่คิดอย่างนี้หรอก มันจะทำประสาของมันไป มันต้องไปเกิดสถานะใหม่สิ่งแวดล้อมใหม่ ความคิดใหม่ ๆ แล้วความคิดนั้นกรรมมันจะตามไป ปัจจุบันนี้ทำได้ เราไม่ได้ปรารถนาว่าตายแล้วไปเกิดพบพระศรีอารย์ เวลาพูดอ้างตามกิเลสอ้างกันไป แล้วเราก็อัดวันประกันพรุ่งไปไง เราไม่ทำไม่จริงไม่จัง เราถึงไม่ฉลาดจริง ถ้าฉลาดจริงเราต้องทำของเราได้เอวัง